

Forandringer i omsorgen for ældre - velfærd, konkurrence og aktivt liv som ældre

Som borger i Danmark tager de fleste af os velfærdssamfundets goder for givet. Denne selvfølgelighed er de seneste år blevet udfordret af eksperter, der forudsiger drastiske ændringer, hvis økonomien skal holde, og velfærden bevares. Flere tager udgangspunkt i demografien - der bliver færre unge til at passe ældre med plejebehov -, hvilket kan betyde, at ældreområdet kommer til at mangle arbejdskraft.

For at være på forkant har politikere på Christiansborg og i kommunerne fokus på lovændringer og reformer, og på at vi som borgere skal være ansvarlige i mødet med det offentlige og indgå med vores ressourcer, viden og kompetence. Digitalisering, telemedicin og rehabilitering er eksempler på denne nye tankegang.

Ældre borgere har 'det frie valg' til hjemmepleje og plejeboliger, og på begge områder konkurrerer kommunale og private aktører på pris og kvalitet. Men gavner det frie valg de svageste borgere, og hvad betyder konkurrenceudsættelse af omsorgsopgaver for medarbejdere og borgere? Skal vi forstå velfærd som en service, det offentlige leverer til os som borgere, eller vil velfærd fremover være noget, vi skaber i fællesskab? Vil der i fremtiden blive taget højde for den enkelte ældre borgers individualitet og kan værdighed i pleje og omsorg bevares?

Som medlemmer af ældre- og seniorråd har vi et ansvar for at drøfte forandringer for ældre borgere og overveje de spørgsmål, som forandringerne bringer:

- Hvor udbredt er konkurrenceudsættelse på hjemmepleje og plejeboliger, og hvilken betydning har den for borgere og medarbejdere?
- Kan vi sætte fælles nationale mål for værdig pleje og omsorg, og kan vi stole på de positive tilbagemeldinger fra brugerundersøgelser?
- Hvad betyder det for den enkelte, hvis teknologi, robotter og digitale løsninger i fremtiden erstatter offentligt ansatte?
- Hvordan kan vi sikre, at respekten for den enkelte borger forsat er en bærende værdi i ældreplejen?
- Kan sårbare borgeres livskvalitet forbedres gennem leg og gode måltider?
- Hvilke initiativer kan dæmme op for ensomhed blandt ældre borgere?
- Hvad er relationel velfærd, og hvordan kan frivillighed spille ind på ældreområdet?
- Hvilke tendenser ses i lovgivningen om ældre borgere?

DANSKE ÆLDRE RÅDs mål med konferencen er at sætte fokus på ovennævnte temaer og give inspiration til drøftelser i ældre- og seniorråd.

Tid: Tirsdag d. 12. maj 2015, kl. 9.00 – 15.20

Sted: Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg

Målgruppe: Medlemmer af ældre-/seniorråd, ældrerådenes sekretærer og samarbejdspartnere, medlemmer og medarbejdere i ældreorganisationer, embedsmænd/fagfolk fra kommuner og regioner samt kommunal- og landspolitikere.

Pris pr. person for medlemmer af DANSKE ÆLDRE RÅD: 1.050 kr.

Pris pr. person for øvrige deltagere: 1.550 kr.

Tilmeldingsfrist: Mandag d. 20. april 2015 - [klik her for tilmelding](#)

PROGRAM

Kl. 9.00 – 9.05 **Konferencen åbner**

Bent Aa. Rasmussen, formand for DANSKE ÆLDRE RÅD

Kl. 9.05 – 9.40 **Fremtidens ældreomsorg og -pleje**

Mange ældre borgere klarer sig godt. Men der er ulighed i, hvem der lever længst – og bedst. Vi fødes og vokser op som unikke mennesker, men er der plads til unikke løsninger, når vi får behov for omsorg og pleje? Udfordres respekten for den enkeltes værdighed, når velfærdsteknologi, pressede tidsrammer og mangel på arbejdskraft påvirker hverdagen især for ældre borgere, der har særlige behov? Hvordan sikrer vi, at den enkeltes værdighed kan overleve i fremtidens ældrepleje?

Karen Klint, formand for Folketingets sundheds- og forebyggelsesudvalg

Kl. 9.45 – 10.30 **Skaber konkurrenceudsættelse bedre service?**

Debatten om konkurrenceudsættelse og udlicitering på velfærdsområder er trukket hårdt op. Modstanderne frygter kvalitetsforringelser og i sidste ende en udhuling af velfærdssamfundet, hvor de svageste lades i stikken. Fortalerne argumenter modsat, at øget konkurrence højner kvaliteten hos såvel private som offentlige aktører, samtidig med at der kan spares ressourcer. Oplægget tager udgangspunkt i, hvad vi ved om konkurrenceudsættelse på ældreområdet særligt indenfor hjemmepleje og plejebolig. Hvor udbredt er konkurrenceudsættelse på ældreområdet? Hvilken betydning har det for borgere, når private virksomheder byder ind i forhold til pleje og omsorg? Hvad ved vi om konsekvenserne for medarbejderne? Og er der virkelig så mange penge at spare? Tine Rostgaard giver et bud og skaber et overblik ud fra danske og skandinaviske erfaringer.

Tine Rostgaard, professor med særlige opgaver, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet

Kl. 10.30 – 11.00 Kaffepause og besøg i udstillerområdet

Kl. 11.05 – 11.50 **Valgfri seminar**

Kl. 11.55 – 12.55 Frokost

Kl. 13.00 – 13.45 **Valgfri seminar**

Kl. 13.45 – 14.30 Kaffepause og besøg i udstillerområdet

Kl. 14.30 – 15.15 **Ældre borgeres sundhed og sygdom i fremtiden**

I en nær fremtid vil Danmark stå i en hel ny situation med mange flere ældre end nogensinde før. Spørgsmålet er, om disse store generationer vil være mere syge eller mere raske end nutidens ældre? Karen Andersen-Ranberg vil ud fra eksisterende viden tegne et billede af fremtidens ældre i forhold til sygdomme og funktionsniveau, samt give sit bud på nødvendige initiativer for at løse fremtidens udfordringer.

Karen Andersen-Ranberg, overlæge, PhD, Geriatrisk afdeling, Odense Universitetshospital og forskningslektor, Dansk Center for Aldringsforskning, Syddansk Universitet

Kl. 15.15 – 15.20 **Afslutning**

Bent Aa. Rasmussen, formand for DANSKE ÆLDRE RÅD

11 SEMINARER

Hver deltager kan vælge to seminarer

R. Konkurrenceudsættelse på pleje- og omsorgsopgaver i kommunerne

Tine Rostgaard tager tråden op fra hovedoplægget. Hun mener, at vi er i gang med at eksperimentere med den service, der ligger meget tæt på den enkelte borger. Kommunerne har ikke nok viden om, hvorvidt konkurrenceudsættelse på længere sigt skaber billige og bedre løsninger. Derfor er det vigtigt, at ældre-/seniorråd klædes på til at stille de rette spørgsmål, når de skal afgive høringssvar om konkurrenceudsættelse på ældreområdet. Hvordan kan ældre-/seniorrådet understøtte, at kommunen træffer de rette beslutninger, når private aktører byder inde på pleje- og omsorgsopgaver?

Tine Rostgaard, professor med særlige opgaver, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet

S. Digitaliseringen af det offentlige – hvad er status?

Efter en omfattende digitalisering af det offentlige, sker det meste af kommunikationen mellem myndigheder og borgerne nu digitalt. Hvad er status hos forskellige borgergrupper og offentlige myndigheder i dag, efter der blev indført krav om digital post i 2014? Hvad betyder det, for de ældre borgere, som ikke er klar til skiftet? Hvordan går det med fritagelsen fra digital post for dem, der har behov for det? Få svar og stil selv spørgsmål om problematikker vedrørende det offentliges digitalisering.

Louise Palludan Kampmann, kontorchef, Digitaliseringsstyrelsen

T. Velfærdsteknologi på ældreområdet

Alle landets kommuner har fokus på brug af velfærdsteknologi på ældreområdet. Alligevel er det, som om udbredelsen er begrænset. Alt for sjældent spredes de gode erfaringer og løsninger fra en kommunes pilotprojekt til mange kommuner. Hvor udbredt er velfærdsteknologi? Er velfærdsteknologi andet og mere end robotstøvsugere? Hvordan implementeres løsningerne ordentligt, og hvordan får kommunen borgere og medarbejdere til at støtte op om brugen?

Rikke Sølvsten Sørensen, konsulent, Center for velfærdsteknologi, KL

U. Er brugerundersøgelser til at stole på?

Stolte politikere refererer til brugerundersøgelser, der viser, at borgerne er overmåde tilfredse. Undersøgelserne blandt beboere på plejehjem, modtagere af hjemmehjælp og ældre på aktivitetscentre viser, at borgerne er tilfredse med den hjælp, de modtager. Ifølge Erik Riiskjær skal brugerundersøgelser fortolkes korrekt, og det er vigtigt, at ældre spiller en rolle i denne fortolkning. Ellers er der fare for at undersøgelserne ikke giver udtryk for det reelle billede. Han vil på seminaret give ældre-/seniorråd et bud på, hvordan de kan forholde sig til tilfredshedsundersøgelser i deres kommune, og hvad et alternativ til sådanne undersøgelser kan være. Desuden vil Erik Riiskjær give en beskrivelse af forskellige borger- og patientroller.

Erik Riiskjær, Chefkonsulent, cand.oecon., Folkesundhed og Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland

V. Aktivt medborgerskab som omdrejningspunkt for udvikling på velfærdsområdet

Flere danske kommuner arbejder med at udvikle og nytænke de serviceydelser, der er på velfærdsområdet. Det kræver, at samspillet og samarbejdet mellem borgere, brugere, politikere og kommune udfoldes og udvikles endnu mere til gavn for alle parter. Hvad betyder det aktive medborgerskab for innovation og velfærdsteknologi på ældreområdet?

Rikke Berg, direktør for Innovation og Netværk, Assens Kommune

X. Lovgivning på ældreområdet

Mange faktorer har betydning for ny lovgivning på ældreområdet. Lovændringer er et spejl af ældrebilledet og følger af ny viden om ældres forhold nu og i fremtiden i samspil med en siddende regerings ønsker og politiske kompromisser. Et eksempel er, at rehabilitering lige er blevet skrevet ind i Lov om social service. Lovændringen bygger bl.a. på Hjemmehjælpskommissionens rapport og efterfølgende en politisk aftale om Fremtidens hjemmehjælp, der slog fast, at hjælpen til borgere i eget hjem skal følge med tiden og ændringerne i borgernes behov. Eva Pedersen og Søren Svane Kristensen fortæller om baggrunde for ændringer og nye tendenser i lovgivning vedrørende ældre.

Eva Pedersen, kontorchef, Ældrekontoret, Socialministeriet og Søren Svane Kristensen, fuldmægtig, Ældrekontoret, Socialministeriet

Y. Værdighed på plejehjem

Skal en garanti indføres ved lov for at sikre en værdig pleje for ældre borgere? Det er afsættet for Connie Engelunds seminar, hvor hun fortæller om, hvad værdighed betyder for beboere, medarbejdere og pårørende på plejehjemmet Holmegården. Hvilken rolle spiller værdighed f.eks. i forhold til indflytning, daglig pleje, brug af velfærdsteknologi, sygdom og dødsfald? Hvad kan der gøres for at sikre værdighed i såvel hjemmepleje som på plejehjem? Hun kommer også ind på, hvad der taler for og imod en såkaldt værdighedsgaranti.

Connie Engelund, direktør for Holmegårdsparken, formand for Gentofte Seniorråd

Z. Relationel velfærd på ældreområdet

Frivilligt Forum forudser, at fremtidens velfærd vil blive baseret på borgernes relationer på en række forskellige områder, og at "relationel velfærd" derfor er centralt for fremtidens velfærd. I den relationelle velfærd blandes frivilligt arbejde og medborgerskab sammen, og der iværksættes og organiseres på kryds og tværs både af de frivillige organisationer, af kommunerne og af fællesskaber blandt borgerne selv. Det giver muligheder i form af større borgerindflydelse, men også udfordringer for ledelse, demokrati og samarbejde. Johannes Bertelsen kridter banen op, og giver sit bud på, hvordan relationel velfærd spiller ind på ældreområdet i fremtiden.

Johannes Bertelsen, formand, Frivilligt Forum

Æ. Aktivt ældreliv – en vej ud af ensomhed

Ensomhed kan ramme os alle, men der er tidspunkter i livet, hvor risikoen for at blive ensom er større end andre. Hvis helbredet svigter, man mister en nærtstående, oplever manglende kontakt til familie og venner eller har problemer med at få struktur på hverdagen, er risikoen for ensomhed høj. Mindst 65.000 mænd og kvinder over 65 år føler sig ensomme. Der findes ikke én mirakelkur mod ensomhed, der hjælper alle. Men at have en at dele oplevelser med og at tale med de svære ting om er vigtige skridt på vejen. Socialt samvær kan give mulighed for nærvær, men det sker ikke af sig selv. Marselisborg har gennemført en af de største undersøgelser om ældre og ensomhed, og har i samarbejde med over 40 kommuner udviklet og afprøvet initiativer mod ensomhed. Dorit Wahl-Brink fortæller på seminaret om undersøgelser og handlemuligheder i forhold til ældre og ensomhed.

Dorit Wahl-Brink, sektorchef, Marselisborg - Center for Udvikling, Kompetence og Viden

Ø. Gode måltider forbedrer ældre borgeres livskvalitet

Alt for mange ældre borgere spiser for lidt, bliver syge og har for ringe livskvalitet. Hver dag serverer det offentlige 400.000 måltider til ældre borgere – i hjemmeplejen, på plejehjem, dagcentre og på hospitaler. Hver anden beboer på plejehjem og under indlæggelse taber sig utilsigtet, og 20 % af de såkaldt skrøbelige ældre vejer for lidt. Det nedsætter deres livskvalitet, og koster samfundet seks mia. kr. om året. Det har alvorlige konsekvenser for den enkelte ældre borger og gør, at de ofte har sværere ved at klare de daglige opgaver såsom personlig pleje og rengøring. Judith Kyst sætter i seminaret fokus på, hvorfor underernæring er så udbredt blandt ældre, og hvordan der kan sættes ind. Kan ældre borgeres livskvalitet forbedres gennem måltider? Hvordan kan ældre-/og seniorråd sætte fokus på måltider og madens kvalitet i de enkelte kommuner?

Judith Kyst, direktør, Madkulturen - en selvejende organisation under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Å. Leg igennem hele livet

I en undersøgelse fra januar 2015 udtrykker 59 % af den danske befolkning frygt for at blive ældre og afhængig af andre mennesker. Det er ikke rynkerne, der bekymrer, men hvordan jeg vil blive passet, hvis jeg får behov for hjælp og pleje. På plejecenter Fuglsanggården vil man nytænke alderdommen. Beboerne skal glæde sig til at stå op om morgenen, og leg kan være en direkte kilde til glæde og socialt samvær. Leg og kreativitet bringer mennesker glæde, indlevelse og engagement, og den styrker vores selvværd og indre værdier - derfor skal leg være en vigtig del af hverdagen. Helle Thomsen fortæller om det legende plejecenter – hvad kan leg bidrage med i hverdagen for henholdsvis beboere, medarbejdere og pårørende? Hvordan får vi skabt levesteder, hvor mennesker vil glæde sig til at flytte ind, hvor det er sjovt og med plads til spontanitet og kreativitet, samtidig med at alle føler sig som en del af fællesskabet?

Helle Thomsen, plejecenterleder på Fuglsanggården i Grenaa, formand for videnscenter om demens i Norddjurs kommune

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Tid og sted

Konferencen begynder tirsdag d. 12. maj kl. 9.00 og slutter kl. 15.20.
Der er kaffe og indregistrering fra kl. 8.00 for dem, som ikke har deltaget i mødet dagen før.
Konferencen finder sted på Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg, tlf. 6531 3131.

Konferenceafgift

Pris pr. person for medlemmer af DANSKE ÆLDRE RÅD: 1.050 kr.
Pris pr. person for øvrige deltagere: 1.550 kr.
Tillæg pr. person for festmiddag med dans d. 28. april: 600 kr.
Tillæg pr. person for overnatning fra d. 28. til d. 29. april: 1.100 kr. i enkeltværelse inkl. morgenmad.

Totalpris for repræsentantskabsmøde d. 11. maj og konference d. 12. maj

(repræsentantskabsmødet er kun for medlemmer af DANSKE ÆLDRE RÅD og særligt inviterede)

Medlemmer af DANSKE ÆLDRE RÅD:

Pris pr. person i enkeltværelse: 3.195 kr.
Pris pr. person i delt dobbeltværelse: 2.850 kr.
Pris pr. person i meget lille enkeltværelse (kun 27 stk. - "først til mølle"): 2.850 kr.

Totalprisen inkluderer deltagelse i repræsentantskabsmøde, festmiddag med dans, overnatning og deltagelse i konference.

Overnatning

Deltagerne registreres og tildeles værelser efter "først-til-mølle"-princippet på Hotel Nyborg Strand og evt. på andre hoteller.
Hvis to deltagere deler et dobbeltværelse, er de garanteret værelse på Hotel Nyborg Strand.

Særlige hensyn

Skriv på tilmeldingsblanketten (kørestolebruger, diabetiker, allergiker m.m.).

Tilmelding

En tilmelding pr. deltager - [klik her for online tilmelding](#)

Tilmeldingsfrist er mandag d. 20. april 2015.

Betaling

Bekræftelse og faktura udsendes løbende, dog senest d. 4. maj 2015. Vi sender bekræftelser til den mailadresse, som er oplyst ved tilmelding.

Afmelding

Ved afmelding inden d. 4. maj 2015, refunderes 75 % af konferenceafgiften. Ved senere afmelding betales hele konferenceafgiften. Tilmeldte kan i stedet vælge at sende en anden deltager. Afmelding skal ske skriftligt på info@danske-aeldreraad.dk

Målgruppe

Medlemmer af ældre-/seniorråd, ældrerådenes sekretærer og samarbejdspartnere, medlemmer og medarbejdere i ældreorganisationer, embedsmænd/fagfolk fra kommuner og regioner samt kommunal- og landspolitikere.

Udstilling

I forbindelse med konferencen arrangeres udstillinger af forskellige firmaer, organisationer, institutioner og styrelser. Ældre-/seniorråd kan lægge skriftligt materiale til gensidig inspiration på opstillede borde i salen. Intet er for stort eller småt, så længe det har relevans for ældre-/seniorråd.

Bus

Der er gratis bustransport fra Hotel Nyborg Strand til Nyborg Station d. 12. maj kl. 15.30.

Yderligere information

Kursussekretær Maj-Britt Lempel, tlf. 38770160 eller mail mbl@danske-aeldreraad.dk

